

Sygn. akt VII U 1295/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2016 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Joanna Walczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 stycznia 2016 r. w W.

sprawy A. B.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o emeryturę rolniczą

na skutek odwołania A. B.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 20 lipca 2015 r., znak: GE – (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W dniu 31 lipca 2015 r. **A. B.** złożyła odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 20 lipca 2015 r., znak: (...), mocą której ww. organ rentowy odmówił przyznania jej prawa do emerytury rolniczej. Odwołująca wniosła o cofnięcie skarżonej decyzji i ponowne przeliczenie świadczenia z uwzględnieniem pominiętych okresów ubezpieczenia rolniczego w okresie od dnia 1 listopada 1980 r. do 16 lutego 2015 r., zaliczonego do świadczeń emerytalnych ZUS oraz innych okresów składkowych przyjętych do naliczenia przez ZUS

Uzasadniając swoje stanowisko A. B. zaznaczyła, że zgodnie z obowiązującymi przepisami osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r. mają prawo do jednego wybranego przez siebie świadczenia. Wskazana wyżej decyzja organu rentowego jest dla ubezpieczonej krzywdząca, gdyż pozbawia jej możliwości wyboru świadczenia. Ubezpieczona wskazała, że w momencie otrzymania nowej decyzji z uwzględnieniem pominiętych okresów składkowych podejmie decyzję o wyborze świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 28 sierpnia 2015 r., w imieniu **Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**, Oddział Regionalny w W. Placówka Terenowa w S. wniosła o oddalenie odwołania w całości.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy zaznaczył, że w toku postępowania zainicjowanego wnioskiem A. B. o ustalenie emerytury rolniczej z dnia 7 maja 2015 r. organ rentowy nie zaliczył okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 listopada 1980 r. do 16 lutego 2015 r. jako tytułu ubezpieczenia z pracy w gospodarstwie rolnym, gdyż zostały zaliczone do ustalenia prawa do emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W związku z powyższym wnioskodawczyni nie udowodniła wymaganego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu

w wymiarze 25 lat, a jedynie 3 lata, 5 miesięcy i 11 dni, a więc nie spełniła warunków ustawy koniecznych do przyznania jej prawa do emerytury rolniczej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 18 lipca 1964 r. do 14 listopada 1967 r. A. B., urodzona w dniu (...), pracowała w gospodarstwie rolnym swoich rodziców S. i S. P. położonym w miejscowości W., gmina K. (zeznania świadków J. B. i T. P. k. 12-13 a.r. – okoliczność bezsporna).

W okresie od 15 listopada 1967 r. do dnia 28 lutego 1973 r. pracowała jako woźna w szkole podstawowej w S.. Następnie, w okresie od 2 listopada 1972 r. do 25 kwietnia 1982 r. pracowała w Gminnej Spółdzielni (...) w K. jako sprzedawca. W tym też okresie, tj. od 25 kwietnia do 1979 r. do 25 kwietnia 1982 r. odbywała opiekę nad małym dzieckiem i z tego tytułu korzystała z urlopu bezpłatnego (kopie świadectw pracy z 28.02.1973 r. k. 16 a.r., z 04.06.2003 r. k. 17 a.r.).

W okresach: od 1 listopada 1980 r. do 31 grudnia 1982 r., od 1 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1990 r., od 1 stycznia 1991 r. do 30 czerwca 2005 r., od 1 lipca 2005 r. do 31 marca 2015 r. w stosunku do A. B. były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne rolników i z tego tytułu odwołująca podlegała tym ubezpieczeniom w ww. okresach. Nie stwierdzono żadnych zadłużeń na koncie odwołującej (zaświadczenie dotyczące okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników k. 3-8 a.r.).

W dniu 27 kwietnia 2005 r. A. B. i jej małżonek W. B. przekazali swojemu synowi M. B. nieruchomością zabudowaną położoną we (...), gmina K., złożonej z działek (...), o łącznym obszarze 5,1200 ha, wraz z ustanowieniem służebności osobistej mieszkania polegającą na korzystaniu z jednej izby budynku mieszkalnego oraz współkorzystaniu z kuchni i łazienki (akt notarialny Repertorium A Nr (...)/2005 k. 18-20 a.r., oświadczenie A. B. o przekazaniu gospodarstwa rolnego k. 21 a.r.).

W dniu 15 kwietnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję, znak: E/10/(...), mocą której przyznał A. B. emeryturę w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego od 1 kwietnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że do ustalenia wysokości emerytury uwzględnił okresy składkowe w wysokości 11 lat, 5 miesięcy i 10 dni i nieskładkowe w wysokości 3 lat, 6 miesięcy i 14 dni. Przy ustalaniu prawa A. B. do emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił następujące okresy:

- od 15 listopada 1967 r. do 28 lutego 1973 r.,

- od 1 marca 1973 r. do 24 kwietnia 1982 r.,

- od 1 listopada 1980 r. do 8 listopada 1982 r. – okres ubezpieczenia społecznego rolników, za który opłacono składki, pokrywający się z innym,

- od 9 listopada 1982 r. do 30 września 2009 r. – okres ubezpieczenia społecznego rolników, za który opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,

- od 1 października 2009 r. do 16 lutego 2015 r. – okres ubezpieczenia społecznego rolników od 1 października 2009 r., oraz okresy nieskładkowe:

- od 24 kwietnia 1979 r. do 8 listopada 1982 r. – urlop wychowawczy

(decyzja ZUS z 15.04.2015 r. k. 3 a.s., odpowiedź ZUS na wniosek o udostępnienie danych osobowych A. B. k. 29 a.r.).

A. B., urodzona w dniu (...), złożyła w dniu 7 maja 2015 r. w organie rentowym wniosek o emeryturę rolniczą. Do wniosku odwołująca załączyła kwestionariusz dotyczący okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz okresów podlegających zaliczeniu do tego ubezpieczenia (wniosek o emeryturę odwołującej k. 1 a.r., kwestionariusz dotyczący okresów k. 2 a.r.).

Po przeprowadzeniu postępowania w przedmiocie wniosku A. B.

o emeryturę Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wydał w dniu 20 lipca 2015 r. decyzję znak: (...), mocą której odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury rolniczej. Organ rentowy zaliczył do wymaganych okresów ubezpieczenia emerytalno-rentowego okresy:

- od 18 lipca 1964 r. do 14 listopada 1967 r. – okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców,

- od 17 lutego 2015 r. do 31 marca 2015 r. – okres ubezpieczenia społecznego rolników,

w łącznym wymiarze 3 lat, 5 miesięcy i 11 dni okresów ubezpieczenia. Organ rentowy nie zaliczył do okresy pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym od dnia 1 listopada 1980 r. do dnia 16 lutego 2015 r., ponieważ zostały zaliczone do świadczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (decyzja Prezesa KRUS z 20.07.2015 r. k. 31 a.r.).

A. B. zaskarżyła powyższą decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego poprzez złożenie odwołania, inicjującego niniejsze postępowanie (odwołanie k. 2 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy. Dokumenty te obejmowały przede wszystkim akta organów rentowych, jak również oryginały i kopie dokumentów przedłożonych przez odwołującą w toku postępowania przed KRUS. Dowody z dokumentów nie budziły zastrzeżeń Sądu, który dał im wiarę w całości.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że okoliczności składające się na stan faktyczny niniejszej sprawy były co do zasady bezsporne, a spór dotyczył przede wszystkim interpretacji przepisów w zakresie systemu ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. B. od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 20 lipca 2015 r., znak: (...), było bezzasadne i podlegało oddaleniu.

Istotą sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy odwołująca A. B. spełnia wymogi konieczne do uzyskania świadczenia emerytalnego przewidzianego dla rolników. Zgodnie ze stanowiskiem Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, odwołująca nie udowodniła wymaganego okresu stażu pracy, z czym z kolei nie zgodziła się odwołująca podkreślając, że stanowisko organu rentowego jest dla niej krzywdzące i pozbawia ją prawa do wyboru korzystniejszego świadczenia emerytalnego.

Z tych też względów rozważania Sądu skupiły się na ustaleniu, czy A. B. posiada wymagany przepisami staż pracy uprawniający ją do emerytury oraz czy wskazane przez nią okresy ubezpieczenia mogą zostać do tego stażu pracy zaliczone.

Warunki uzyskania prawa do emerytury rolniczej zostały określone w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 704 ze zm. – dalej również jak u.s.r.). Zgodnie z art. 19 tej ustawy, emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny określony w ust. 1a i 1b cytowanego przepisy,
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20 ustawy,

Wymiar wieku emerytalnego rolników różni się w zależności od daty urodzenia osoby ubiegającej się o świadczenie emerytalne. Zgodnie z art. 19 ust. 1a pkt 1) u.s.r., wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w okresie do dnia 31 grudnia 1952 r. wynosi co najmniej 60 lat.

Z kolei w myśl art. 20 ust. 1 u.s.r. do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990,
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.,
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Natomiast w myśl art. 20 ust. 2 u.s.r. wskazanych wyżej okresów nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub rent na podstawie odrębnych przepisów.

Jak wynika z powyższego, aby uzyskać prawo do emerytury rolniczej odwołująca musiała spełnić warunki w postaci osiągnięcia stosownego wieku, który w jej przypadku wynosił 60 lat, oraz wykazania okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu w wymiarze 25 lat. Bezspornym

w niniejszej sprawie było, że A. B. spełniła pierwszą ze wskazanych wyżej przesłanek. Jako kobieta urodzona przed 31 grudnia 1952 r., ukończyła przewidziane w art. 19 ust. 1a pkt 1 u.s.r. wiek 60 lat w dniu 17 lipca 2008 r. Jednocześnie analiza materiału dowodowego pod kątem treści cytowanych wyżej przepisów prowadziła do wniosku, że odwołująca nie udowodniła okresu podlegania ubezpieczeniom w wymiarze wymaganym przepisami ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Jak wynika ze stanu faktycznego ustalonego w niniejszej sprawie, przed złożeniem wniosku o emeryturę rolniczą A. B. ubiegała się o przyznanie jej prawa do świadczenia emerytalnego z powszechnego wieku emerytalnego z systemu ubezpieczeń społecznych. Wniosek odwołującej został pozytywnie rozpatrzony, co skutkowało wydaniem przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzji w dniu 15 kwietnia 2015 r.,

znak: E/10/(...), przyznającej A. B. emerytury w związku

z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego. Przyznając A. B. prawo do emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył okres jej podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 1 listopada 1980 r. do dnia 16 lutego 2015 r.

Wcześniejsze zaliczenie powyższego okresu do stażu pracy przy ustalaniu prawa do emerytury powszechnej oznacza, że okres ten nie może już zostać zaliczony do stażu ubezpieczeniowego podlegającego uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej, gdyż świadczenia te należą do odrębnych, konkurencyjnych systemów ubezpieczeniowych, a w prawie ubezpieczeń społecznych obowiązuje zasada jednego świadczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 września 2013 r. III AUa 290/13). Na brak takiej możliwości wskazuje wprost treść cytowanego wyżej art. 20 ust. 2 u.s.r., która wyraźnie wskazuje, że okresów określonych w art. 20 ust. 1 u.s.r. okresów nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub rent na podstawie odrębnych przepisów. Potwierdzenie takiej interpretacji art. 20 ust. 2 u.s.r. wyrażono również w orzecznictwie, w którym dominuje pogląd, zgodnie z którym dokonanie przez ubezpieczonego wyboru co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia uniemożliwia późniejsze zaliczenie tego samego okresu w innym systemie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8 maja 2007 r., II UK 164/2006). W podobny sposób wypowiedział się Sąd Najwyższy

w wyroku z 4 listopada 2009 r. (sygn. akt I UK 168/09), w którym dopuścił możliwość uwzględnienia okresów pracy rolniczej w stażu składkowym przy ustalaniu prawa do emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, lecz jedynie takich, które nie zostały zaliczone do nabycia prawa do emerytury lub renty rolniczej. Okresy już raz

zaliczone przy ustaleniu świadczenia wynikające z jednego systemu ubezpieczeń (np. do emerytury pracowniczej) nie mogą zostać powtórnie zaliczone przy ustaleniu świadczenia wynikającego z innego systemu (np. do renty czy emerytury rolniczej).

Wobec powyższego Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przy ustalaniu spełniania przez A. B. warunków do uzyskania emerytury rolniczej określonych w art. 19 ust. 1 u.s.r. prawidłowo nie uwzględnił okresu podlegania odwołującej ubezpieczeniom od dnia 1 listopada 1980 r. do dnia 16 lutego 2015 r., gdyż okres ten został już zaliczony do ustaleniu prawa odwołującej do emerytury w wieku powszechnym. Co do pozostałych okresów, odwołująca udokumentowała je w łącznym wymiarze 3 lat, 5 miesięcy i 11 dni okresów ubezpieczenia. Z tych też względów należało uznać, że A. B. nie legitymuje się co najmniej 25-letnim okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, wymaganym do uzyskania prawa do emerytury rolniczej. Niespełnienie tej przesłanki przesądziło o niespełnieniu przez A. B. warunków do uzyskania prawa do emerytury rolniczej, w związku z czym skarżona decyzja organu rentowego była zasadna.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że skarżona decyzja Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odpowiadała prawu, co prowadziło do oddalenia odwołania A. B. z dnia 31 lipca 2015 r. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć odwołującej.

K.S.